

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: **17 Ekim 2025**

Sayı: **14473**

35422

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca T.C. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 16.10.2025

Süreyya Öneş Derici
CHP Muğla Milletvekili

Kadın emeği, Türkiye tarımsal üretiminin temel unsurlarından biridir. Ancak ülkemizde kırsal alanda çalışan kadınların büyük çoğunluğu sigortasız, düşük gelirlili ve görünmeyen emek biçimleriyle üretime katılmaktadır. Kadınların ekonomik katkısı çoğu zaman "aile işgücü" olarak değerlendirilmekte, bu da sosyal güvenlik, gelir güvencesi ve karar alma süreçlerine katılım açısından ciddi eşitsizlikler yaratmaktadır.

Son yıllarda artan girdi maliyetleri, su kıtlığı, iklim krizi ve tarım alanlarının yok edilmesi, geçim kaynaklarını doğrudan etkilemektedir. Kadın üreticiler bu olumsuzluklardan orantısız biçimde etkilenmekte; bir yandan ev içi emeği sürdürürken diğer yandan gelir getirici üretimde hak ettiği karşılığı alamamaktadır.

TÜİK, Dünya Bankası ve sivil toplum kuruluşlarının raporları, kırsal da yaşayan kadınların kentli kadınlara kıyasla daha düşük gelir elde ettiğini, mülkiyet hakkı, kooperatif üyeliği, krediye erişim gibi konularda sistematik engellerle karşılaştığını ortaya koymaktadır. Bu durum hem toplumsal cinsiyet eşitliği hem de ülkemizin sürdürülebilir kalkınma hedefleri açısından önemli bir yapısal soruna işaret etmektedir.

Kadınların geçim sıkıntısının cinsiyet ve yerleşim yeri temelinde tespit edilmesi, toplumsal adalet ve tarımsal üretimin devamlılığı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamdaki aşağıdaki sorularımın cevaplanması önem arz etmektedir.

1. Bakanlığınızın kadın çiftçilere, üreticilere ve girişimcilere yönelik özel destek programları veya mikro kredi uygulamaları mevcut mudur? Varsa, bu programlardan 2024 ve 2025 yıllarında kaç kadın yararlanmıştır?
2. Kadınların tarımsal üretimde kayıt dışı çalışmasının önlenmesi ve sosyal güvenlik kapsamına alınması amacıyla Bakanlığınızca yürütülen yeni bir çalışma bulunmakta mıdır?

3. Türkiye genelinde kadın üreticilerin karşılaştığı başlıca geçim engelleri (örneğin arazi mülkiyeti, pazara erişim, üretim araçlarına sahiplik, kooperatiflere katılım) hakkında güncel bir araştırma yapılmış mıdır?
4. Kırsal, yarı kentsel ve kentsel bölgelerde kadınların gelir düzeyleri ve geçim koşullarına dair toplu bir veri tabanı veya izleme sistemi ilişkin rakamsal değerler nedir?
5. Tarımsal destekleme politikalarında toplumsal cinsiyet eşitliği gözetilmekte midir? Kadın üreticilere yönelik pozitif ayrımcı bir destek planı hazırlamayı düşünüyor musunuz?